

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Волова Веніаміна Тихоновича щодо офіційного тлумачення положень статті 162 Цивільного кодексу Української РСР

м. К и ї в
11 липня 2002 року
№ 48-у/2002

Справа № 2-47/2002

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Скоморохи Віктора Єгоровича – головуєчий,
Вознюка Володимира Денисовича,
Євграфова Павла Борисовича – суддя-доповідач,
Іващенко Володимира Івановича,
Козюбри Миколи Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мироненка Олександра Миколайовича,
Розенка Віталія Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Селівона Миколи Федосовича,
Тимченка Івана Артемовича,
Тихого Володимира Павловича,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Шаповала Володимира Миколайовича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Волова В.Т. щодо офіційного тлумачення положень статті 162 Цивільного кодексу Української РСР.

Заслухавши суддю-доповідача Євграфова П.Б. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне звернення просить дати офіційне тлумачення положень статті 162 Цивільного кодексу Української РСР (далі – Цивільного кодексу), згідно з якими "одностороння відмова від виконання зобов'язання і одностороння зміна умов договору не допускається, за винятком випадків, передбачених законом", зокрема:

1) чи можуть сторони договору передбачити у ньому можливість спростування обмежень, встановлених статтею 162 Цивільного кодексу, додавши до договору інші підстави односторонньої зміни його умов?

2) що саме є односторонньою зміною у розумінні статті 162 Цивільного кодексу? Чи вважається односторонньою зміною зміна однієї з істотних умов договору, якщо вона відбулася без згоди однієї із сторін?

На думку заявника, суди загальної юрисдикції по-різному застосовують положення статті 162 Цивільного кодексу, що призводить до порушення його конституційних прав. Для прикладу він наводить рішення Жовтневого районного суду м. Запоріжжя від 18 березня 1996 року, яким у задоволенні позову Запорізької міської організації захисту прав споживачів до Запорізької філії комерційного банку "Приватбанк" про відшкодування шкоди в розмірі 41658800 крб. їй було відмовлено, та рішення Ленінського районного суду м. Запоріжжя від 16 березня 1995 року про задоволення позову Титаренко В.І. щодо стягнення на її користь з акціонерного комерційного банку "Інко" 9116000 крб. З рішенням Жовтневого районного суду Волов В.Т. не згоден.

2. Згідно зі статтею 94 Закону України "Про Конституційний Суд України" підставою для відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням є наявність неоднозначного

застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод.

Щодо застосування положень статті 162 Цивільного кодексу Верховний Суд України та Вищий арбітражний суд України (з 5 липня 2001 року – Вищий господарський суд України) займають однакову правову позицію. Тобто суди загальної юрисдикції однозначно застосовували (і застосовують до цього часу) положення статті 162 Цивільного кодексу, що спрямовано на захист конституційного права на власність, зокрема Волова В.Т., та повністю відповідає його законним інтересам (див.: Постанови Пленуму Верховного Суду України (1995-1998). Правові позиції щодо розгляду судами окремих категорій цивільних справ//Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 1998. – № 8. – Пункт 7. – С. 169; Роз'яснення Вищого арбітражного суду України "Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з укладанням та виконанням кредитних договорів" від 6 жовтня 1994 року № 02-5/706 з наступними змінами).

Відповідно до Закону України "Про судоустрій України" від 7 лютого 2002 року № 3018-III Верховний Суд України "забезпечує однакове застосування законодавства усіма судами загальної юрисдикції" (частина перша статті 47), а Пленум Верховного Суду України "дає роз'яснення судам загальної юрисдикції з питань застосування законодавства, у разі необхідності визнає нечинними відповідні роз'яснення вищих спеціалізованих судів" (пункт 6 частини другої статті 55).

У конституційному зверненні Волова В.Т. відсутнє обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень статті 162 Цивільного кодексу Української РСР, як того вимагає пункт 4 частини другої статті 42 Закону України "Про Конституційний Суд України", а також не наведено матеріалів, що свідчили б про реалізацію ним права на оскарження рішення Жовтневого районного суду м. Запоріжжя.

Таким чином, підстав для відкриття конституційного провадження у справі немає.

Виходячи з наведеного та керуючись положеннями статей 147, 150 Конституції України, статтями 42, 45, 50, 94 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Волова В.Т. щодо офіційного тлумачення положень статті 162 Цивільного кодексу Української РСР на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України та Законом України "Про Конституційний Суд України".

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскарженою.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ